

Història de la Comunicació

2012/2013

Codi: 103025
Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Graduat en Periodisme	971 Graduat en Periodisme	FB	1	1

Professor de contacte

Nom: Josep Maria Perceval Verde
Correu electrònic: JosepMaria.Perceval@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Algun grup íntegre en anglès: No
Algun grup íntegre en català: Sí
Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No es requereixen coneixements específics diferents dels que s'assoleixen després de cursar el batxillerat.

Objectius

L'assignatura es realitza a primer curs durant el primer semestre i pertany al bloc formatiu de "Comunicació".

A partir d'aquesta assignatura l'estudiant assolirà objectius fonamentals del grau de periodisme:

Demostrar que té un coneixement bàsic de la dinàmica actual del món que li permetin emmarcar la informació d'actualitat en el seu context.

Reunir i relacionar dades pròpies de l'activitat periodística que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de tota mena per interpretar i difondre a la societat.

Competències

- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar un coneixement adequat de la realitat sociocomunicativa de Catalunya en el context espanyol, europeu i mundial.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació professional mitjançant casos concrets.
- Gestionar el temps de manera adequada.
- Identificar les tradicions periodístiques contemporànies catalana, espanyola i internacional i les seves modalitats d'expressió específiques, així com la seva evolució històrica i les teories i conceptes que les estudien.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

- Usar una tercera llengua com a forma de treball i expressió professional en els mitjans de comunicació.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
3. Contextualitzar els diferents corrents periodístics i l'obra de periodistes de referència.
4. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
5. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
6. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
7. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
8. Explicar l'evolució de les tradicions periodístiques contemporànies internacionals.
9. Gestionar el temps de manera adequada.
10. Identificar els fonaments de les teories i de la història de la comunicació.
11. Relacionar l'evolució històrica de les modalitats i tradicions periodístiques amb els grups que han ostentat en un determinat moment el poder d'informar i la manera d'accedir a aquest poder.
12. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
13. Trobar el que és substancial i rellevant en documents sobre teoria, estructura i història de la comunicació en una tercera llengua.

Continguts

Tema 1. Comunicació oral-gestual.

Explicación de la comunicación en las sociedades ágrafas. Gramáticas del tótem y el tabú, organización de la comunicación en las sociedades animistas y primeras manifestaciones icónicas. El cuerpo como soporte de comunicación (trabajo sobre el cuerpo de forma permanente - tatuaje, incisiones... - y temporal - maquillaje, vestidos, gestualidad consensuada -. Continuidad de esta comunicación oral-gestual hasta la actualidad.

Tema 2. Escritura.

Su nacimiento, desarrollo, especialistas - escribas y sacerdotes - y sustentáculos (papiro, pergamino, papel y otros soportes). Del rollo al código, la evolución del tipo de soporte. La comunicación escrita como base de la organización social de los imperios y la Polis. Los monasterios como redes de comunicación y conocimiento.

Tema 3. Imprenta.

La originalidad y las diferencias del invento de Gutenberg y sus tipos móviles. La expansión del libro desde los incunables a la formación de las grandes bibliotecas. La periodización de la noticia: de los avisos a las gacetas y diarios. La nueva sociabilidad individual: la corte, el salón y el café; la impresión de textos y su influencia social; sistemas de propaganda, publicidad monárquica y orígenes del periodismo. Academia-club-partido-prensa periódica: la ilustración y la conformación del espacio público de opinión burguesa.

Tema 4. Comunicació en la Revolució industrial.

Las redes de comunicación en la época del Imperialismo y nacionalismo; su conexión con el ferrocarril, las armas automáticas, el telégrafo-teléfono y la reproducción gráfica impresa de los acontecimientos. El desarrollo de los soportes de comunicación (fotografía, radio y cine) y de los medios de transporte urbano; la comunicación de masas (agencias informativas, aumento de tirada de la prensa, sensacionalismo) y la propaganda comercial (nuevo mercado de consumo).

Tema 5. Medios de comunicació de masas.

La comunicación en el siglo XX entre totalitarismos y democracia. utilización de los medios de comunicación de masas y destrucción de los espacios públicos de opinión. Nuevas formas de gestión de la información y

nuevos soportes. La comunicación en la sociedad de consumo desde los años sesenta.

Tema 6. Revolución digital y sociedad del conocimiento.

La industria de la comunicación y las llamadas empresas tecnológicas como factor de desarrollo y crisis; victoria del audiovisual sobre lo impreso y la cultura del libro; omnipresencia de la comunicación y globalización de la sociedad de la información; informatización y nuevas tecnologías en el ocio y el trabajo. Reflexiones sobre la nueva aldea global (realidad y mitificación de la metáfora): inmediatez comunicativa (de Internet a los reality shows), nuevo analfabetismo tecnológico y brecha digital: la explosión del acceso a la información y la producción (del mp3 al Dvd)...

Metodologia

La metodologia docent consistirà en activitats dirigides presencials, activitats supervisades i treball dirigit i autònom.

L'aprenentatge estarà basat en la resolució de casos pràctics i l'estudi de cas. Es fomentarà el treball col·laboratiu i la capacitat d'anàlisi crítica i de reflexió.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions Professorat	30	1,2	6, 7
Seminaris	18	0,72	1, 2, 6, 7, 9, 11, 12, 13
Tipus: Supervisades			
Evaluació	9	0,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13
Tutories	7	0,28	6
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	18	0,72	3, 4, 6, 7, 8, 9, 13
Lectures	15	0,6	2, 6, 9
Treball de curs	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13

Avaluació

E-A Dirigit:

Treballs pràctics supervisats i dirigits: 50% nota

Examen: 40 % nota

Participació a classe i autoavaluació justificada: 10% nota.

Reevaluació

s'efectuarà reevaluació amb un 70% dels treballs i exàmens aprovats

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	40%	3	0,12	1, 3, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13
Participació a classe	10%	0	0	8, 10
Treball "Audiovisual com a font històrica"	50%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA:

CROWLEY, David; HEYER, Paul (ed.), *La comunicación en la historia (tecnología, cultura, sociedad)*, Bosch comunicación, Barcelona, 1997.

WILLIAMS, Raymond (ed.), *Historia de la comunicación, Vol. I: Del lenguaje a la escritura. Vol. II: De la imprenta a nuestros días*, Bosch comunicación, Barcelona, 1992.

BORDERIA ORTIZ, Enric et altri, *Historia de la comunicación social*, editorial Síntesis, Madrid, 1996.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

BENÉVOLO, Leonardo, *La ciudad europea*, Crítica, barcelona, 1992.

BERRIO, Jordi, *L'opinió pública i la democràcia*, Pòrtic, Barcelona, 1990.

CHALIAND, Gérard, RAGEAU, Jean-Pierre, *Atlas de los imperios (de Babilonia a la Rusia Soviética)*, Paidós, Barcelona, 2001.

CHARTIER, Roger, *Historia de la lectura*, Taurus, Madrid, 2001.

CHAVAILLON, Jean, *La edad de oro de la humanidad. Crónicas del paleolítico*, Península, Barclona, 1998.

DAVIS, Flora, *La comunicación no verbal*, alianza editorial, Madrid, 1997.

FERRAROTTI, Franco, *La historia y lo cotidiano*, Península, Barcelona, 1991.

FREUND, Gisèle, *La fotografía como documento social*, Gustavo Gili, barcelona, 1993.

GELLNER, Ernest, *El arado, la espada y el libro. La estructura de la historia humana*, Península, Barcelona, 1994.

HABERMAS, Jünger, *Más allá del estado nacional*, Trotta, Madrid, 1997.

MANGUEL, Alberto, *Una historia de la lectura*, Alianza Editorial, Madrid, 1998.

MORENO, Amparo, *La mirada informativa*, Bosch, Barcelona, 1998.